

קא:

גיד הנשה פרק שביעי חולין

עין משפט
נר מצוה

מסורת הש"ס

(6) [מספחא כריתות פ"ג
ה"א ע"ש], (3) [מספחא
פ"ו ה"ד], (4) [עירובין
פ"א ה"א], (5) [מספחא ו"ט
פ"א ה"א], (6) [מספחא
ו"ט פ"א ה"א], (7) [שעשוע
מ"א ה"א], (8) [מספחא
ו"ט פ"א ה"א], (9) [מספחא
ו"ט פ"א ה"א], (10) [מספחא
ו"ט פ"א ה"א].

תורה אור הש"ס

1. ששת ימים תעשה
מלאכה וכו' השביעי
שבת שבתון מקרא קודש
כל מלאכה לא תעשו
שבת הוא לך בכל
מחשבתוכי: ויקרא כג ג
אך בקשור לחודש
השביעי הזה יום
הקדוש הוא יום
קדוש יידיה לכם וענינתם
את נפשתיכם והקרבתם
אשה לך: ויקרא כג כו
ועם יעקב מנצח
שבע וישא בני ישראל
את יעקב אביהם ואת
נשיהם ואת
בנותיהם אשר שלח
פירע לשאת אתו:
בראשית מו ה
דק חוק בלתי אכל
הם כי הדם הוא נפש
ולא תאכל הנפש עם
הבשר: דברים יב כג

יו"ר יוסי לית ליה [אסור] כולל. ולא חיל אסור טומאת גוף על
אסור טומאת בשר ואין כאן כרת אלא ששני לית דלית ליה כולל
הלך מנה דלעיל דלית ליה כולל ר' יוסי הגלילי היא ואשמועינן
מנה דלעיל דאסור חמור אית ליה כולל. ופרקינן יבא אסור חמור

דכרת וחיל עליה דהא אחרת דמותר
הוא באסור חמור והכא איתוסף
בית כרת. ומשני דלמא הא חמורא
דלית ליה טהרה במקוה והיא דלעיל
איכא לאוקומה אליה דלל שמינן
לית באסור חמור דלית ליה כולל.
ואע"ג דלרבי שמעון נמי שמינן
בית לית טהרה במקוה והיא דלעיל
שמינן אומר האוכל נבלה ביום
הכפורים פטור ממחטא שאין יו"ה"כ חל
על אסור נבלה ואע"ג דאסורו אסור
כולל הוא שכולל אסור והיתר לאסור
יחד אפי"ה אליה לא מנינו לאוקומה
משום דהא אף באסור חמור אית
לית דלל חיל דהא יום הכפורים כרת
ונבלה לאו בעלמא הוא ואפילו הכי
לא חיל ותנא דלעיל סבר דאסור
חמור איתרינן כולל: שם יום כפורים.
שחל"ה להיות בשבת: שם היא ל'.
בשבת בראשית כמי דמשמע שם
בא אסור אחר עמה יתחייב על שמה
כפי עמם דכתיב היא וכן גבי יום
הכפורים [דכתיב הוא והי אסור
נת אחת ניהו דהא כהני דהדי אמו
שקדש היום. מיהו אי אחרת בעלמא
אית ליה לרבי יוסי הגלילי באסור כולל
או מוסף דחילי אשאר איתרינן
איכא למימר מש"ה מחייב אחרותיה
דהא אי נמי הוא אפשר דקדמיה חד
למזריה הוה אמי מזריה ומיל עליה
דשנת לגבי יו"ה"כ אסור מוסף הוא
דאי הוה יו"ה"כ קדים הוה חייב על דיון
מלאכה כרת וכי אמי שנת איתוסף
בית היתת כ"ד ויו"ה"כ לגבי שנת אסור
כולל דשנת אסור בעלמא ומותר
באכילה מינו דיתתה כחילתה משום
יום הכפורים איתתה לגבי נמי מלאכה
משום יום הכפורים אלא אי אחרת
באסור כולל ואסור מוסף לא חילי
כי אמו אהדי אמאי חילי תרייהו:

של רבין כד. ודאי הלכת המנהג
במקום ששני שם אכל משוגעת היא ואסור ויה"ה דמאי למימר
דס"ל לרבי הגלילי דאע"ג דאסור כולל לא חיל אסור נת אחת
חיל ומיהו ר' יוסי בר' חנינא סבר דמאן דלית ליה אסור כולל לית
לית נמי אסור נת אחת ופולגתה היא בינמות כ"פ"ג (דף ג'). כך
נראה בעיני. ואני שמעתי דשנת חשיב לא קדמיה משום דקביענא
וקיימא יום הכפורים חשיב אחרון משום דבי דינא מקדיש ליה דללקמן
ורבי יוסי הגלילי דמחייב תרתי טעמיה משום כולל וקשיא לי בגויה
למאי דקא מוסיב רבא לקמן לרבי יחזקא לנחמ דאפסור סוף
תרייהו כהני דהדי קאמו מאי מיוצתה הא רב יחזקא לדברי ר' יוסי
הגלילי קאמר ורבי יוסי הגלילי מדפטר ליה ש"מ לאו אסור נת
אחת חשיב לה וכי פטר ליה מיום הכפורים פטר ליה וכי הוה בשנת
על כרחיק פטור משניהם לדברי רבי יוסי הגלילי: למאי דלפניא.
ומוקימנא דליה פטר: שגג בשבת. ששכח שהוא שבת. והוה
באסור יום הכפורים. שהיה יודע שהוא יום הכפורים: חייב.

חטאת משום שוגג שבת. אכל שגג באסור יום הכפורים ששכח שהוא יום הכפורים
מפרש ואולי: אחר אבי. קסבר רבי יוחנן דההוא חטאת דמחייב ליה רבי יוסי
קדמיה ואדיוס הכפורים הוא דפטר ליה הלכך כי הוה בשנת ושגג ביום הכפורים פטור לגמרי
לדון מביאין קרבן על המזיד:
סוף סוף פירושי דרבי אסא. ואין כאן אחרון ועל כרחיק כי פטר ליה רבי יוסי הגלילי משום
דקסבר כיון דכניולו ומוסיף
אין אסור חל על דברים באסור נת אחת נמי לא הוה נחמד אלא חל ולי נמי הוה נחמד
מנהג כהני דלרבי רבא. הא דשלח רב יחזקא דאדיוס הכפורים מפטר לאו בפולגתה דרבי יוסי
הגלילי קאי ומאן דאמר בה לדברי רבי יוסי הגלילי לא היו דברים מעולם אלא שדמא
הוה וגורו שלא לעשות יום הכפורים: ושלחו מסס יום הכפורים דהדינא שבתא הוא.
עשו יום הכפורים בשבת אע"פ שאינו חל להיות בו כדי שלא תשכח תורת יו"ה"כ והאזינים
לא יצינו בו משום דככל שבת נמי לא עבדי מלאכה ואהבנו יו"ה"כ קאמר רב יחזקא דאע"ג
לא הוה נחמד אלא שדמא הוה וגורו שלא לעשות יום הכפורים: ושלחו מסס יום הכפורים
דהדינא שבתא הוא. ולא נקדשו בני ישראל ע"ד סיני. ולקמיה מקשי ליה: אלא. מקרא זה לא נאמר
עד סיני אלא לאחר משע שאלק עמו לזמן מרובה כדאמר ר' יוחנן ויהי
קראו ישראלי דכתיב (בראשית לה) לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל וכו'.

תלמוד דובר שבת היא יו"ה"כ הוא. וא"ת ומאי פריך שאני
הכא דגלי קרא וי"ל דפריך וליגמר מנייה וליכא למימר
דלדבריה ניגמר מתורתה דפטרין בפרק כל הבשר (לקמן דף ק"ג):
מומתי בו כי יחללוהו דלחומרא מקשינן וילפינן מהכא והא דאמר
הסם בעלמא קסבר שמואל אין אסור
חל על אסור וגבי בשר נחלב שאני
דגלי קרא גדי לרבות נחלב ממה"ס ולא
ילף מבשר נחלב לחומרא היינו
משום דבשר נחלב חדוש הוא ואית
ספרים דגרסי הסם ונגמר מנייה
חדוש הוא: רבי. עקיבא אומר
אני חייב אלא אחת. למאי דפירש
בקונטרס שהוא אסור נת אחת וכן
הוא במסקנא קשה דמנן בפרק דס
שמיעה (ברכות נב). חתוכה חלב חולין
וחתוכה חלב קדש ואכל אחת מהם
ואינו יודע איה מהם אכל מניא
חטאת ור' עקיבא אומר אף אשם
חל על אלהא אית ליה אסור חל על
אסור וכ"ש אסור נת אחת ומיהו
י"ס לומר דקדשים שאני כדאמר הסם
בפרק פקדא דאפילו מאן דלית ליה
בעלמא דאין אסור חל על אסור
בדקדשים אית ליה אף הקשה רב
רבינו שמואל מוורדין מהא דמנן
בפרק כל הבשר (לקמן דף ק"ג). רבי
עקיבא אומר חיה ועוף אינם מה"ס
שנאמר לא תאכל גדי ג' פעמים פרט
לחיה ועוף ובהמה טמאה ופריך
גמרא (שם דף ק"ג). הני הא אפיקינו
לדשמואל ומשני קסבר רבי עקיבא
אסור חל על אסור וחלב ממה"ס לא
לרין קרא והכא משמע דאפילו בנת
אחת לית ליה ואע"ג דאמר הכא
אסור לאו מנח קושא ואם אחר
הכי ועד למאי בן פרישנא דהכא
פריך משום דס"ד דלל הוה אסור
נת אחת למאי דמוסיק רבא דהוה
נת אחת לא אחר אסור וי"ל דהתם
פריך משום שמואל דאי ס"ל כ"ע
ביתא ועוף ובהמה טמאה הכי
דרש ומשני דקסבר שמואל אסור
חל על אסור כולל קרא:
הוה בשבת ושגג ביו"ה"כ פטור.
וא"ת והא לרבי עקיבא נמי

פטור דהא אינו שז מידעו דמזיד הוא על השנת דחמיר דבסקילה
וי"ל דאפי"ה חמיר ליה יו"ה"כ לפי שהוא יום כפרה ומחילה:
יום הכפורים דהא שבתא הוא. ולא שייך כאן אשם ואפי"ה מידים
כיון דלא נקבע בעשור למדש דוקא אקביעות החדש אמרין ליה:
לאחר מעשה. פירש בקונטרס לאחר אותו מעשה שנאמר עמו
לזמן מרובה כדאמר ר' אבהו וקב"ה קראו ישראל והא דקאמר
לעיל לא נקרא ישראל עד סיני היינו לענין מלכות ופריך מההיא
שעתא ליחסר מההיא דרשאו בני ישראל ומשני ההיא שעתא לא שעת
מעשה הוה דנשיית גיד ולא שעת מתן ולא גרסין מההוא מעשה
ליחסר דמשמע מעשה דנשיית הגיד כמו לאחר מעשה דקאי אנשיית
גיד ואם נאמר דלאחר מעשה קאי אנשיית שזכרו המלך והסכים
הקדוש ברוך הוא על ידו של מלך וכן מההיא מעשה ליחסר מ"מ
לא הוה כמו היא שעתא לאו שעת מעשה הוה דקאי אנשיית גיד:
ורבי.

חטאת משום שוגג שבת. אכל שגג באסור יום הכפורים ששכח שהוא יום הכפורים
מפרש ואולי: אחר אבי. קסבר רבי יוחנן דההוא חטאת דמחייב ליה רבי יוסי
קדמיה ואדיוס הכפורים הוא דפטר ליה הלכך כי הוה בשנת ושגג ביום הכפורים פטור לגמרי
לדון מביאין קרבן על המזיד:
סוף סוף פירושי דרבי אסא. ואין כאן אחרון ועל כרחיק כי פטר ליה רבי יוסי הגלילי משום
דקסבר כיון דכניולו ומוסיף
אין אסור חל על דברים באסור נת אחת נמי לא הוה נחמד אלא חל ולי נמי הוה נחמד
מנהג כהני דלרבי רבא. הא דשלח רב יחזקא דאדיוס הכפורים מפטר לאו בפולגתה דרבי יוסי
הגלילי קאי ומאן דאמר בה לדברי רבי יוסי הגלילי לא היו דברים מעולם אלא שדמא
הוה וגורו שלא לעשות יום הכפורים: ושלחו מסס יום הכפורים דהדינא שבתא הוא.
עשו יום הכפורים בשבת אע"פ שאינו חל להיות בו כדי שלא תשכח תורת יו"ה"כ והאזינים
לא יצינו בו משום דככל שבת נמי לא עבדי מלאכה ואהבנו יו"ה"כ קאמר רב יחזקא דאע"ג
לא הוה נחמד אלא שדמא הוה וגורו שלא לעשות יום הכפורים: ושלחו מסס יום הכפורים
דהדינא שבתא הוא. ולא נקדשו בני ישראל ע"ד סיני. ולקמיה מקשי ליה: אלא. מקרא זה לא נאמר
עד סיני אלא לאחר משע שאלק עמו לזמן מרובה כדאמר ר' יוחנן ויהי
קראו ישראלי דכתיב (בראשית לה) לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל וכו'.

צא א מ"י פ"ד מהלכות
שגגות הלכה א ופ"ו
שם הלכה ו:
צ"ב מ"י פ"ה מהל'
מהלכות אסורות
הלכה א ופ"ט פ"ד פ"ק
מס סוף א:

שיטה מקובצת

[6] שבת ויהי"ס שחל
יוה"כס להיות בשבת:
[7] וכן גבי ויהי"ס כתיב:
[8] ועוד למאי דפירש רביו
פריך:

רבינו גרשום

[ורבי יוסי הגלילי לית ליה
אסור כולל] כלומר הא
קא חזין הכא דאי חמור
כרת מוטמאת בשר הא
הוה חיל אסור חמור על
אסור קל. וזהו שאמרת
ואסור חמור באסור כולל
אית ליה לר' יוסי הגלילי.
ולית ליה לר' יוסי הגלילי.
אסור כולל אלא באסור
חמור וזהו הכא ביו"ה"כ
דקיל משום דזה מיהו
הוה קא חיל יום
הכפורים ששבת כן היא
העצה שישמח זה כלומר
דאין אסור חל על אסור.
ואסור ר' יוסי הגלילי אומר
אני חייב אלא אחת דאין
אסור חל על אסור ופירש
דאמר כלומר לר' יוסי
הגלילי דאני חייב אלא
אח. דאין אסור חל על
אסור: שגג בשבת כו'
כלומר היה לו שגגה אצל
שבת והוה אצל יוה"כ
חייב חטאת אכל הוה
בשבת ושגג ביו"ה"כ פטור
מ"ס אין אדם חייב חטאת
אלא בשגגה ונכסיו היה
שבת ויוה"כ כיון דאין
אסור ויוה"כ חל על אסור
שבת ויוה"כ [הוה כמין]
שאינו כענין שיהא לו
שגגה על שבת אכל אם
היה שגגה אצל יוה"כ פטור
מחטאת. אלא אומר רבא
שפיר הוה כלומר חוב
פליגי ר' עקיבא ור' יוסי
הגלילי לא פליגי בענין
הי שחל ויהי"כ בשבת
דאי בזה ענין לא חשיב
אסור חל על אסור אלא
שפיר הוה וגורו שלא
יקיימו יוה"כ ואותה שנה
עשו יוה"כ בשבת שלא
ותשכח תורת יוה"כ:
וזהו הוה אסור חל
על אסור: לאחר מעשה
כלומר לאחר שאמר לו
הקב"ה לא יקרא שמך עוד
יעקב כי אם ישראל ויהי
שמך יהיה לאחר שאבק
עם המלאך אכל באותה
שנה לא הוה ישראל שפור:

